سال ششم شماره ۵۴
شماره مسلسل ۹۲۱
دوشنبه ۱۰ دلو ۱۳۸۴ هـ ش
۳۰ ذوالحجه ۱۴۲۶ هـ ق
30 January, 2006

DAILY
اراده
د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER
A.M.R.C
سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش

PROPERTY OF ACKU

ذبیح الله عصمتی:

کمی معاش کارمندان دولت سبب رشد فساد اداری ورشوه ستانی گردیده است

مسوولان اداره مبارزه با فساد اداری خواهان به محاکمه کشانیدن عاملان گسترش فساد اداری در ادارات دولتی شده اند. سرپرست ریاست مبارزه با ارتشاع وفساد اداری میگوید که درچند هفته گذشته بیشتر از ۳۵ مورد اختلاص وفساد اداری به نهادهای قضایی سپرده شده است. ذبیح الله عصمتی سرپرست ریاست مبارزه با فساد اداری تائید نمود که هم اکنون شماری از ادارات دولتی ازجمله وزارت مالیه، زراعت، تجارت، ترانسپورت، بانک ها ووزارت های مختلف دیگر با روند روبه رشد فساد اداری روبرو هستند. آقای عصمتی درحالیکه در وزارت معادن و صنایع درباره این پدیده ها سخن میگفت حقوق کم کارمندان دولت را ازجمله علل افزایش رشوه ستانی واختلاص درادارات دولتی عنوان کرد. براساس ماده سوم قا نون مبارزه با رشوه وفساد اداری‌اختلاص ، سرقت اسناد، سوء استفاده ازامکانات دولتی از موارد فساد اداری به شمار میرود.

وکلای زن هنگام سفر به خارج میتوانند با محرم خود سفر نمایند یا ...

هرگاه نماینده گان زن درشورای ملی به خارج از کشورمسافرت نمایند باید یک محرم شرعی آنانرا همراهی نماید. این نکته موضوع محوری بحث دیروزی شورای ملی کشور بود، درمجلس درباره پخش مستقیم جلسات این شورا توسط یک رسانه تصویری نیز بحث شد شمار زیادی از نماینده گان شورای ملی معتقد به این هستند که وکلای زن درصورت سفر به خارج از کشور برای انجام وظیفه باید.

ص۴

به آتش کشیدن مکتب

درولسوالی گرشگ ولایت هلمند به آتش کشیدند. این حادثه شب گذشته بوقوع پیوست که براثر آن علاوه برساختمان ، سایر لوازم مکتب نیز افراد مسلح ناشناس مکتب دیگری را ازبین رفت.

ص۴

د لوی او بښونکي خدای په نامه

سرمقاله

ستراتیژیهای لندن میتواند، ریشه های فساد را بخشکاند؟

با آنکه تبلیغات ونشرات درراستای پرثمر بودن کنفرانس لندن، مطبوعات ملی وبین المللی را انباشته است، وبا وجود ایجاد انتظارات فراوان که مردم،به آن امیدوار هستند، مردم بیصبرانه چشم به راه دستآوردهای کنفرانس لندن هستند.

ساختارهای درونی نظام کشوری ونهادهایی که طی چهارسال گذشته دوباره بازسازی شده است. به نحوی بی قانونی وقانون شکنی وتخلف از هنجارها را تعمیم داده است.

اسناد ومدارک فراوانی وجود دارد که ملکیت های دولتی وشخصی درطی بیشتر از یکدهه دچار غصب واتلاف شده وبصورت بی سرنوشت دردستها ودر طاقچه ها والماری ها دست بدست می گردند، بدون آنکه حق به حقدار برسد وموی از خمیر جدا شود.

درهر دوره ودرهر اداره انواع فساد، وسوء استفاده، رشوت، اتلاف حقوق مردم وغصب ملکیت های دولتی وشخصی جریان داشته ، وگویی فساد اداری درطی چهار سال گذشته دولتها ی موقت، انتقالی و انتخابی را چنان درهم پیچانیده که صرف با تصامیم وفیصله های نشست دو روزهء لندن وتعیین یک ستراتیژی نوین، بعید است که دست وپای دولت را از قید وبند آن رهانید.

دولتی که درتمام مراجع ومجاری آن فرهنگ معافیت وتعمیم تخلف وقانون شکنی پیوسته رشد کرده وبه نیروی مادی وآسیب ناپذیری بدل شده ، چگونه خواهد توانست خود را با معیارهای تازه لندن عیار سازد وبا تخلفات گوناگون به مبارزه برخیزد؟

بی توجهی مسوولین دولت به وضع آشفتهء اداره و وضع معیشت کارکنان آن . وتکیه برمصلحتهای بی بنیاد سبب شده که فساد دراداره، دولت ریشه دارتر وپایدار تر گردد.

فساد اداری ازیکسو وبی کفایتی گسترده دردولت وبرخورد مسامحه کارانه ومساهله گرانه با رشوه خواران ، مفسدین اداره وغاصبان ملکیت های شخصی ودولتی . با استفاده از پوشش های سیاسی، تنظیمی، قومی ومحلی، توانسته است هرگونه امید پیشرفت وانکشاف اقتصادی ومدنی درکشور را مانع گردد ودرنطفه خفه کند.

چنین دولتی که خود درتعمیم فساد اداری نقش داشته، چگونه خواهد توانست درچند روز وچند ماه ازآن جلوگیری کند؟

یکی از موارد قابل تأمل اینست که بسیاری از مسوولین برای پنهانکاری بی کفایتی های ادارهء شان وبرای برحق شمردن انواع فساد درکشور میگویند که، نمیتوان فسادی را که بازمانده از چندین سال بی سامانی دولتها وحکومتهاست ، دریکی دو سه سال ازبین برد.

درپاسخ میتوان گفت: درینصورت این آقایان درین چهار سال برای بهبود وبهشد کار اداره شان کدام گام مهم واساسی را برداشته اند که بتوان ازآن یاد کرد ؟

با اینهمه دیده شود آقای کرزی ودولت شان با وعده هایی که این بار نه برای مردم افغانستان، بلکه برای جهانیان میدهند، دربرابر این چالش های به مراتب بزرگتر چگونه خواهند توانست این هیولای فساد اداری را به زانو درآورند؟ وبرمصلحت پرستی های شان غلبه یابند.

ملا جانان ونيول شو

په کندهار کې د ملي پوځ په عملياتو کې د طالبانو د واکمنۍ د مهال يو جګپوړی چارواکی ونيول شو ددفاع وزارت وياند ظاهر عظيمي وويل:
پرون په کندهار کې د ۹ بجو په شا وخوا کې د ملي پوځ د عملياتو په نتيجه کې د پنځمې ناحيې په مربوطاتو کې د ملا جانان په نامه د طالبانو يو نامتو قوماندان چې د هيواد له دښمنانو څخه شمير کيږي ونيول شو.

ملي پوځ دې په درنو وسلو سمبال شي

ددفاع وزارت چارواکو د لندن د کنفرانس پر ګډونوالو غږ کړی چې په هيواد کې د امنيت او پاينښت د ټينګيدو لپاره د ملي پوځ روزنې او په پر مختللو وسلو او جګړييز تخنيک د هغه سمبالولو ته پاملرنه وکړي ددفاع وزارت له چارواکو سره په دې خبره کې پوځي کار پوهان همغږي دي چې یوازې د امنيتي ستو او په ځانګړې توګه ، د افغان ملي پوځ په پياوړتيا او په پرمختللو وسلو او جګړييز تخنيک د پوځ د اړوندو قطعاتو او جزوتامونو په سمباليدو سره کيدای شي چې په هيواد کې دامنيتي ستونزو مقابله وشي

۴مخ

امریکا کمک هایش را به افغانستان افزایش میدهد

ایالات متحده امریکا اعلام کرده است که کمک های نقدی قابل ملاحظه یی را برای افغانستان درکنفرانس لندن اعلام خواهد کرد حامد کرزی رئیس جمهور کشور ازاعضای شرکت کننده جامعه جهانی درکنفرانس لندن خواستار چهار میلیارد دالر امریکایی برای سرعت بخشیدن روند بازسازی کشور خواهد شد. درین کنفرانس که دو روز بعد درلندن برگزار خواهد شد بیشتر از ۷۰ تن از نماینده گان کشورهای مختلف برای تعیین یک ستراتیژی نوین بازسازی افغانستان بحث وگفتگو خواهند کرد.

یکی از مقامات وزارت خارجه امریکا به خبرنگاران گفت: که درنشست لندن کشورش کمک های را در بخش های اقتصادی ونظامی اعلام خواهد کرد به گفته این منبع با دادن کمک های تازه به افغانستان مبلغ مجموعی کمک ها امریکا به افغانستان پس از سرنگونی رژیم طالبان درافغانستان به بالاتر از ده میلیارد دالر میرسد درین نشست شماری از کشورهای جهان کمک های را دربخش های نظامی واقتصادی متعهد خواهند شد

ص ۲

دقندهار دچاودنې په تور ۴ شکمن کسان نيول شوي

دولتي چارواکو منلې چې په قندهار کې يې د وروستي خونړۍ درنې چاودنې په تور څلور تنه شکمن کسان نيولي. چارواکو د دغو کسانو هويت په هکله څه نه دي ويلي خو وايي چې له دوی څخه پوښتنې او ګروېږنې روانې دي. دغه کسان په قندهار کې د ملي اردو د ځواکونو له خوا نيول شوي دي. دکندهار د سپين بولدک ځانمرګي بريد درنده مرګ او ژوبله لرله ،چې دغندنې په موخه يې ګڼ شمير لاريونونه ترسره شول. په دغه چاودنه کې څلورتنه دولتي پوليس هم وژل شوي وو. په روان کال کې وسله والو او ځانمرګو بريدونو دافغان ولسي وګړو په مينځ کې ستري اندېښنې راپارولي او دا پوښتنې يې رامينځ ته کړي چې دنړيوالو ځواکونو د شتون سره سره د دا ډول پېښو مخنيوی نه کيږي.

په ننګرهار کې جعلي نوټونه ونيول شول

ننګرهار ولايت د پوځي کميسيون چارواکي وايي چې د يکشنبې په ورځ ددوی امنيتي ساتونکو له يو کرولا موټر څخه په سل ګونو زره د افغانيو او کلدارو جعلي بانك نوټونه نيولي دي دغه کميسيون زياتوي چې په دغه تور يې په موټر کې ناست څلور تنه نيولي دي.

په دې اړه د جلال آباد په ښار کې د ختيځو ولايتونو لپاره دسرحدي پوليسو يو مسسول حليم جان ووي: هغوی غوښتل دغه جعلي بانك نوټونه جلال آباد ښار ته راوړي دوی د امیتي ساتونکو له خوا د طورخم ـ جلال آباد په لويه لاره دبارکاب په سيمه کې د تلاشی په مهال ونيول شول چې په کې ۹۰۰ زره افغاني. ۹۰۰ زره کلداري او ۹۵۰۰ امريکايي ډالره شامل دي دوی وايي په دغه تور يې په کرولا کې ناست څلور تنه هم نيولي. نوموړي وايي دغه جعلي بانك لوټونه يې له پاکستان څخه راوړي او غوښتل يې چې په هيواد کې ورڅخه ناوړه ګټه پورته کړي چې له عاملينو سره يوځای د پوليسو لخوا ونيول شول.

په کندهار کې په امريکايي ځواکونو بريد

د کندهار په ښار کې تيره شپه د امريکايي ځواکونو په يوه ګزمه بريد شوی خو ځايي چارواکي وايي چې دغه بريد ځاني زيان نه دی رامنځ ته کړی د کندهار د ۲۰۵ نمبر اتل قول اردو قوماندان جنرال رحمت روفي د پژواك خبري آژانس ته ويلی ذي

۴مخ

تلویزیون های خصوصی در افغانستان

افغانستان در زمان حاکمیت رژیم طالبان، به "کشور بدون تصویر" مشهور شده بود؛ کشوری که در آن کمره های عکاسی شکسته می شد و کست های تصویری و صوتی دور ریخته می شد.

اما اکنون، پس از فروپاشی رژیم تندرو طالبان در کشور ، تلویزیون ها چگونه فعالیت می کنند؟ به خصوص حالا که در کنار تلویزیون دولتی افغانستان، تلویزیون های خصوصی نیز اجازه فعالیت یافته اند.

طلوع،آیینه،افغان تی وی و سیمای غوریان، چهار تلویزیون خصوصی افغان هستند که در حال حاضر فعالیت می کنند و عملاً مدتی از کار پخش آنها می گذرد.

آنچه در برنامه های این تلویزیونها پخش می شود، تفاوت چشم گیری از هم ندارد؛ مجموعه ای از اخبار و رویدادهای افغانستان و جهان، پخش موسیقی (افغانی و غیر افغانی)، پخش فلم و سریال های خارجی، عمده ترین برنامه های نشراتی این رسانه های دیداری را تشکیل می دهد.

آنچه در آغاز به کار این تلویزیونها در افغانستان با اهمیت جلوه می کند، هنجار شکنی های است که اکثراً در گذشته تلویزیونی افغانستان سابقه نداشته است.

ارایه برنامه های تفریحی به زبان گفتاری و سهم دهی بینندگان در ساختن برنامه ها از طریق رای دهی به آهنگ های مورد نظرشان و چندین مورد دیگر، می تواند از جمله کارهای باشد که برای بینندگان افغان تا حدی تازه است.

اما با این هم، شبکه های تلویزیونی خارجی در افغانستان که عمدتاً از طریق کیبل (Cable TVs) یا ماهواره پخش می شود، هنوز برای افغانها از محبوبیت برخوردار است.

شهروندان افغان به ویژه جوانان بیشتر ترجیح می دهند برنامه های تلویزیون های خارجی را ببینند.

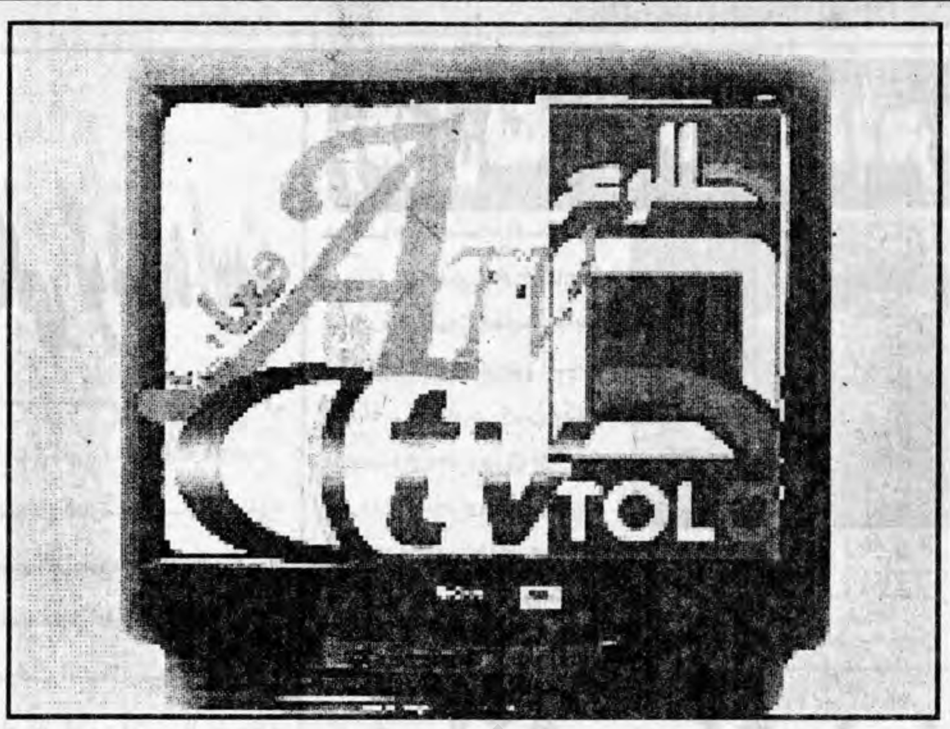

کارشناسان امور رسانه ای در افغانستان بر این باور هستند که برنامه های این تلویزیونها هنوز از اندیشه های نیرومند نشراتی بی بهره اند.

سردرگمی مدیران و برنامه سازان در تشخیص این موضوع که چه می خواهند پخش کنند و زبان ضعیف مجریان در ارائه مطالب، از جمله دلایلی دیگری است که می تواند سبب گرایش بیننده ها به شبکه های تلویزیونی خارجی شود.

در مواردی، مسئولان تلویزیون های افغانی نیز این موضوع را می پذیرند که برنامه های آنان تامین کننده نیازمندی بینندگان شان نیست.

در بیشتر موارد، خانواده های افغان با برنامه های این تلویزیون ها برخورد تعصب آمیز دارند.

اجرای برنامه های تفریحی و نشر موسیقی توسط مجریان جوان دختر و پسر، موضوعی است که چندین بار تا حالا، خشم مراجع قضایی کشور را نیز برانگیخته است.

بیشتر اعضای خانواده ها با این موضوع که جوانان برنامه های تفریحی و موسیقی این تلویزیون ها را ببینند، مخالف هستند و این یکی از مشکلاتی است که می تواند سد راه فراگیر شدن شبکه های تلویزیونی خصوصی در افغانستان شود. اگرچه این گونه برخورد در شهرهای بزرگ چون کابل، مزار شریف و هرات خیلی معمول نیست اما برخورد تعصب آمیز خانواده ها با نشرات تلویزیون های خصوصی افغانی، در سایر شهرها به ویژه روستاهای افغانستان، خیلی محسوس است.

اجرای برنامه های تفریحی و نشر موسیقی توسط مجریان جوان دختر و پسر، موضوعی است که چندین بار تا حالا، خشم مراجع قضایی کشور را نیز برانگیخته است.

یکی از برنامه هایی که خیلی زود در میان افغان ها مطرح شد، برنامه تفریحی "هاپ" در تلویزیون طلوع است که بیشتر به موسیقی شاد افغانی و خارجی می پردازد.

این برنامه از اولین روزهایی که ایجاد شد، با نوآوری های که داشت، جای پایی را در میان جوانان افغان برای خود باز کرد. اما در کنار این موضوع، دسته ای دیگری از افغانها سر مخالفت با این گونه برنامه ها را گرفتند.

ارائه برنامه های مشابه "گفتگو و موسیقی" که حالا بخشی از برنامه های اصلی تلویزیون های خصوصی در کشور را تشکیل می دهد، تا اندازه ای برای مردم عادی شده است؛ اما با آن هم به نظر می رسد که این گونه" برنامه ها، هنوز هم مخالفان سرسخت خود را در میان دسته های ویژه ای مردم حفظ کرده است.

سیمای غوریان

سیمای غوریان، نخستین تلویزیون خصوصی در افغانستان است که از نزدیک به دو سال پیش، در ولسوالی غوریان در ولایت غربی هرات آغاز به کار کرده است.

اهمیت این تلویزیون بیشتر در این بود که در حوزه حاکمیت اسماعیل خان والی وقت هرات در آن زمان، به پخش برنامه هایی متفاوت پرداخت.

تاسیس تلویزیون محلی سیمای غوریان با وجود اینکه نخستین تلویزیون خصوصی در افغانستان بود، بازتاب درخور توجهی نداشت.

مصارف فعالیت این تلویزیون و یک رادیو محلی در غوریان به نام ندای صبح، از سوی یک تن از تاجران در ولسوالی غوریان تامین می شود.

آیینه

آیینه که ماهها بعد از سیمای غوریان آغاز به کار کرد، به عنوان اولین تلویزیون خصوصی افغانی مطرح شد، که پس از فروپاشی رژیم طالبان در افغانستان آغاز به نشرات کرد.

مرکز نشر برنامه های این تلویزیون، ولایت جوزجان، واقع در شمال کشور است.

زبان های نشراتی آیینه را "دری، پشتو، ازبکی و ترکمنی" تشکیل می دهد که فعالیت این تلویزیون در نشر برنامه به چهار زبان رایج افغانستان، می تواند یکی از موفقیتهای آن به شمار رود.

در آغاز، دامنه نشرات این تلویزیون را چند ولایت شمال کشور تشکیل می داد، اما پس از مدتی به گفته مسئولان آن، نشرات آیینه در افغانستان فراگیر شد و آنگونه که یکی از مسئولان این تلویزیون در کابل می گوید، هم اکنون برنامه های آیینه در اکثر کشورهای آسیایی از طریق ماهواره قابل دریافت است.

برنامه های عمده این تلویزیون را اخبار، برنامه های تفریحی، و بعضا هم بحث های سیاسی تشکیل می دهد.

نگاه سوم

برنامه "نگاه سوم" هر هفته یکبار پخش می شود و عمدتا به موضوعات داغ روز با نگاهی تحلیل گرانه می پردازد.

عالم کوهکن، مسئول تلویزیون خصوصی آیینه در کابل، از "نگاه سوم" به عنوان یکی از جدی ترین برنامه های این تلویزیون یاد کرد و گفت که در این برنامه تلاش می شود به مشکلات مردم و حرفهایی که ناگفته باقی مانده است، توجه بیشتر شود.

طلوع

طلوع، دیگر تلویزیون خصوصی در کشور است که به نظر می رسد به ویژه در شهر کابل، از تعداد زیادی بیننده های افغان برخوردار است.

آنگونه که مسئولان این تلویزیون می گویند، نشرات طلوع بیشتر جنبه تجاری دارد.

سعد محسنی، رییس این تلویزیون در کابل گفت که برنامه های طلوع در سراسر شرق میانه از طریق ماهواره پخش می شود.

"گزارش شش و نیم" و "گفتگوهای داغ" از جمله برنامه های تلویزیون طلوع است که عمدتاً به مسایل سیاسی و یا هم مشکلات اجتماعی در کشور می پردازد.

به قول آقای محسنی، تهیه کنندگان "گفتگوهای داغ" چندین بار در مورد آنچه در این برنامه نشر می شود، مورد تهدید افراد قدرتمند و زورگو قرار گرفته اند.

طلوع، یکی از تلویزیون های خصوصی در کشور است که در کنار مسایل سیاسی، بیشتر به مسایل مربوط به "مود و فیشن" می پردازد.

افغان تی وی

تلویزیون افغان، که از آغاز به کار آن حدود یک سال می گذرد، در حال حاضر تنها در شهر کابل قابل دید است.

تلویزیون افغان تی وی است که در آغاز، اخبار کوتاه به زبان انگلیسی منتشر می کرد؛ اما این تلویزیون اخیرا با حذف تمامی برنامه های خبری تلاش کرد تنها به نشر گفتگوهای تحلیلی و برنامه های تفریحی و موسیقی بسنده کند.

نشر موسیقی، فلم های خارجی و بعضا هم مصاحبه های سیاسی و اجتماعی، در صدر برنامه های نشراتی این تلویزیون قرار دارد.

مردم چه می گویند؟

با آنکه بیشتر اهالی شهر کابل تلویزیون های نوپای افغانی را می بینند، اما آنچه از این تلویزیون ها پخش می شود، تامین کننده ای نیاز آنها نیست.

احمد، یکی از شهروندان کابل می گوید: "من بیشتر تلویزیون های خارجی را می بینم. گاهگاهی تلویزیون های افغانی را هم می بینم اما برنامه های خارجی بسیار جالب تر است." یکی دیگر از شهروندان کابل گفت: "خوب است که تلویزیون های خود را (افغانی) ببینیم. اما در کنار آن باید تلویزیون های خارجی را هم ببینیم. من فکر می کنم تلویزیون های افغانی نشرات خیلی خوبی دارند اما نمی شود که همیشه تلویزیون های افغانی را ببینیم؛ گاهگاهی خسته می شویم و مجبور استیم به تلویزیون های خارجی مراجعه کنیم."

با این هم، نشانه های از یک تحول چشم گیر در زمینه ای کارهای تلویزیونی در افغانستان را می توان به خوبی مشاهده کرد.

احمد ضیا رفعت، صاحب نظر و استاد دانشگاه کابل به این باور است که آنچه تلویزیون های خصوصی در افغانستان پخش می کنند، در شکستن کلیشه های نشراتی که در گذشته در افغانستان معمول بوده، سودمند است.

او می گوید: "تلویزونهای خصوصی بدلیل آزادی که احساس می کنند، بهتر می توانند از خلاقیت استفاده کنند. این خلاقیت برخاسته از آزادی، فرصت تنوع و شکستن کلیشه های رسانه یی را که معمولا در تلویزونهای دولتی افغانستان رایج می باشد، بوجود آورده است. اگرچه ما تا رسیدن به استفاده از چنین ترفندهای رسانه یی که بتواند از قدرت القایی گسترده یی بهره ور باشد فاصله زیادی داریم ولی روش کار این رسانه های دیداری غیر دولتی، نشانه ای از یک آغاز روبه رشد کمی و کیفی است."

از منابع خارجی

ACKU

د عمران پيغور او فرياد

شفيقي

په هغه ورځ له معمول سره سم عمران د لاندينې دروازې سره سلام واچاوه او په زينو کې راوخوت. ماته يې په خپل ماشومانه اکټ وويل:

آغا! زه اوس هم له ترانې سره هسې شونډې خوځوم، غږ مې نه باسم.

زه د عمران دې خبرې يوې بلې نړۍ ته ورسولم، د بې وسيو، مجبوريو، ستونزو او دردونو هغې نړۍ ته چې زموږ اولس يې د ۱۳۵۷ کال د غويي له کودتا سره ورتيل واهه. هغه جهان چې يوازې د عمران په څير ماشومان او ډهغوی پلرونه او ميندې يې احساسولای شي.

ماته د عمران د خولې دغه خبره يو پيغور، يو فرياد او يوه داسې کريکه شوه چې سلول سلول مې يې ولړزاوه، ځکه چې دا يوازې د عمران نه بلکې زموږ د اولس د زرګونو عمران ته ورته ماشومانو شريك درد او ګډ فرياد دی. د هغو ماشومانو چې تر پردي بيرغ لاندې د پردي ملي سرود په زمزمه مجبور دي.

محمد عمران زما اوه کلن زوی دی چې تير کال مې له دې امله د پيښور په يوه مقامي ښوونځي کې شامل کړ چې افغاني ښوونځي ترې لرې وو، دې چې درې څلور ورځې ښوونځي ته ولاړ يوه ورځ يې ((پاك سرزمين شاد باد)) ترانه زمزمه کوله. ما ورته ويل دا څه کوې . ده راته وويل چې مونږ همدغه هر سهار په ګډه وايو ورته ومې ويل چې ته يې مه وايه دا زموږ ترانه نه ده. موږ خپل وطن او خپلې ترانې لرو راته کړل يې چې پر ټولو يې وايي. نو ما بيا ورته وويل چې ته هسې شونډې ورسره خوځوه. بيا مې هڅه وکړه چې څو ملي ترانې پرې ووايم. په هر صورت خبره تيره او هيره شوه چې په هغه ورځ يې ددې کيسې سره بيا را په ياد کړه.

اوس دا د عمران د خولې پيغور ما او زموږ د هيواد چارواکو ته دې چې ولې تر اوسه هغوی په چوپه خوله د نورو ترانو زمزمې ته اړ دي؟ دوی به تر کومه دغسې په چوپو خوا د نورو د ښادۍ او آبادۍ ترانې اوري او څه وخت به دخپل بيرغ تر سيورې لاندې د خپل ملي سرود او ملي ترانو اوريدو ته زنګيږي؟ دا هغه پوښتنې دي چې زموږ چارواکي يې بايد ځواب ورکړي چې څه وخت به د وطن ارمانجن مهاجر بيرته په خير سره په کور شي، څه وخت به زموږ ښوونځي په رښتيني مانا ښوونځي شي.

زموږ د ښوونې او روزنې چارواکو خو ډير پخوا دا لا په کړې ده چې ((ما چار ميليون طفل را به مکتب روان کرديم!)) خو آيا د ښوونې او روزنې پر کيفيت او معيار هم چا فکر کړی دی؟

د ګډوالو د بيرته ستنيدو په باب تودې نارې سورې پورته دي خو د هغوی ستونزواو بې وسيو ته چا پام اړولی او دهغوی د حل پر لارو چارو غور کيږي که څنګه؟

عمران او دده په څير معصوم ماشومان چې ددې وطن راتلونکي معماران دي د همدې پوښتنو د ځــــواب په انتظار دي او په چوپو خولو د نورو ترانو ته ولاړ دي.

د پارلمان وکيلانو په خپلو امتيازاتو سره ځانونه له خلکو ليرې کړل

نادر

د پارلماني انتخاباتو له پيل څخه تر پای پورې په ټول بهير د اولس له خوا او پخپله د کانديدانو له خوا زيات انتقادونه په خبري او تصويري رسنيو کې خپاره شول ان چې د همدغو انتقادونو پر بنسټ ځيني کار کوونکي له دندو هم ليرې شول ډير هيوادوال پدې اند وو چې دغه بهير سر تر پايه د دموکراسی د اصولو پر بنسټ سم رامنځته شوی نه دی. خو سره له دی ټولو درغليو او د کمپاين په بهير کې د ډالرو د لګولو بهير پای ته ورسيد او داسې تر سره شو چې ځينو کانديدانو په کې تر لکونو ډالرو پورې ولګول اوپاتی شول او ځينو ته دډالر لګښت مثبته نتيجه ورکړه او د بری درشل ته يې ورسول دادی اوس زموږ سيالي له نړۍ سره برابره شوه او په هيواد کې دبا صلاحيته تقنينيني ارګان خاوندان شوو.

د هيواد په دې حساسو او ترخو شرايطو کې چې له يوې خوادښمن له کمين څخه راوتلی او له بلی خوا په خپله د دولت په دننه کې لا ډيرې ناخوالی په خپل حال پرتی دی قانون او قانونيت تر پښو لاندې شوی او ټولی پرتی بدبختی يې رامنځته کړی دی د هيواد له اوسنی پارلمان څخه د هيوادوالو زياتی هيلی او اميدونه موجود دي دغو روپی او امتيازات زموږ د لګښتونو لپاره راکول کيږي بايد ووايو چې زموږ په وکيلانو کې اکثريت وکيلان ډيری زياتی شتمنی لري خپل ګاډی لري خپل لوکس کورونه لري خپل تجارتونه لري هغه وکيلان چې په کابل کې يې کورونه کې دی هيڅ يو وکيل په کرايي کور کې نه اوسيږي دغه راز په ولايتونو کې هم هغه کانديدان را کامياب شوي دي چې د پوره هستی څښتنان دي او دغو کاميابی وکيلانو هر يو له بشردوست پرته په زراوو ډالر د خپلی کامياب په خاطر لګولی دی نو ويلای شو چې زموږ اوسنی وکيلان په اقتصادی لحاظ لکه چې دوی وايي دومره ضرورت د امتيازونو لپاره نه لری‌او دويمه دا چې داد خلکو استازي بلل کيږي بايد چې د خلکو غوښتنی په پام کې ونيسي د خلکو او هيواد په خاطر د قانون او قانونيت د رامنځته کولو په لاره کې خپلې ټولی هلی ځلې متمرکزی کړي خلك بی کوره دي خلك وزګار دي، خلك د يوې مړۍ ډوډۍ د پيدا کولو لپاره حيران دي، خو د پارلماني د غونډو د جوړلو په بهير کې چې وکله د پارلمان د غړو لپاره د امتيازونو د غوښتلو خبره مطرح شوه اکثريت يې تائيد وکړ او دی کار په دولت باندې يو بل درونډ بار رامنځته کړ پداسې حال کې چې د ماليې وزارت د مامورينو د معاشونو د زياتوالی په برخه کې خپله کمزوری وړاندې کړی ده خو اوس ددغه پوښتنه را پيدا کيږي چې د وکيلانو لپاره دغه ورکول کوونکی بودجه له کومه کيږي؟ د پارلمان د وکيلانو دغو امتيازونو د خلکو په وړاندې او د ناکامو شوو وکيلانو خبرې هم په زور کې کړي او اوس د خلکو لپاره ښه تبليغات کولای شي چې اوسنی کانديدان د خپلو امتيازونو د لاسته راوړلو په فکر کې دی. تيره شپه چې د افغان تلويزيون له چينل څخه له دوو پيژندل شوو وکيلانو څخه د پوښتنو په ترځ کې له يوه څخه تيليفوني پوښتنه وشوه نو هغه يوه په ځغرده وويل چې مونږ د وکالت لپاره خپل تجارتي کاروبار پريښود.

نو په داسې حالاتو کې لازمه داده چې زموږ وکيلان نه يوازې دا چې د خپلو امتيازونو څخه تير شي بلکی لازمه ده چې د دولت په چوکاټ په هغو بی شميره سلاکارانو او د هغوی په امتيازاتو باندې نوی نظر وکړي دخپلو خوارو مامورينو معاشونو او خپل سري ازاد تجارتي سيستم باندې نظر واچوی او دهغه څه مخنيوي وکړي چې د دوی او خلکو تر منځ د جلا والی کربنه غځوي همدا اوس د خلکو سره داسې پوښتنی را پيدا شوي چې اوسنی وکيلان د خپلو امتيازاتو د غوښتلو لپاره په هلو ځلو کې دي او دوی به ونشي کړای چې د خلکو غوښتنی سرته ورسوي او په دولت خپل سري پای ته ورسوي.

افغانستان تنها عبارت از کابل است؟

مرتضی

تمام ملت ستمديده کشور دچار مشکلات زندگی رقتبار وگوناگون است واين مشکلات روز بروز افزونتر ميشود مشکل اقتصادی، نبودن مراکز صحی، صعود نرخ های مواد خوراکی، بيکاری وآمدن مهاجرين به وطن وبدون سرپناه سراسيمه وسرگردان درين سرما زمستان وماليات سرسام آور مواد خوراکی وگمرکات دولت وعدم ترحم تجار به ملت نهايت بيچاره مدت يک سال است که تيل خاک به افغانستان وارد ميشود و ۹۸٪ نفوس کشور نسبت نبودن برق از آن بخاطر روشنی استفاده ميکنند که اين تيل بدون کيفيت باعث انفجار چراغها وسوختن صدها تن ومرگ دهها تن گرديده است . برای زخميهای سوخته مراکز مجهز صحی وجودندارد اگر باشد پول خريداری ادويه نيست وشب و روزدرانتظار مرگ ميباشند زمامداران کشورما درپی قدرت رسيدن افراد مورد نظر شان در ولسی جرگه بودند تا قدرت شان را تحکيم بخشند ملت بيچاره درآتش ميسوزد تنها يک شب به تاريخ ۱۳۸۴/۶/۱۴ راديو کابل تبصره نمود وگفت بعد ازين دربند های برق آب کمبودی ميکند شهروندان کابل از تيل خاک وچراغها استفاده مينمايند که سوختگيها را به بار آورد همه ميدانيم که ۹۸٪ نفوس کشور از نعمت برق محروم ميباشند آيا مردم ولايات ، از افغانستان نيستند آيا آنها حقوق ندارند ، آيا درآزادی وطن عزيز ما اولاد پدر ومادر خود را شهيد ندادند وشب وروز دربازسازی وطن کار نمی کنند آيا افغانستان تنها عبارت از کابل است وبس؟ زمامداران کشور خصوصاً وزارت محترم تجارت رياست مواد نفتی دراين مورد کدام کاری انجام داده است تا ازين مشکل که باعث مرگ ملت مظلوم ميشود جلوگيری نمايند فقط کاری ميکنند که قيمت يک کيلو گاز پنجاه افغانی و قيمت تيل سرسام آور بلند رفته تا اين ملت درتاريکی های شب باقی بماند.

قادري: د مخدره توکو د مبارزې تګلاره جوړه شوه

د قانون واکمني او د قاچاقو مخنيوی د کوکنارو د کښت نه پرېښودل، د خلکو پوهاوی، د وړتياوو لوړول، د سيمه ييزې همکارۍ زياتوالی، بزګرانو ته د بديل معيشت برابرول او په نشه يي توکو د روږدو کسانو درملنه، ددغې تګلارې مهمې برخې دي.

د نشه يي توکو په وړاندې د مبارزې وزير حبيب الله قادري وايي د نړيوالو د ملاتړ د تر لاسه کولو په موخه، دغه تګلاره به د لندن غونډې ته وړاندې شي.

قادري له بي بي سي سره په مرکه کې هيله څرګنده کړه چې نړيوال به دغه تګلاره ومني او د هغې د پلي کيدو لپاره به مالي ژمنې هم وکړي.

د نشه يي توکو په وړاندې د مبارزې وزير وايي دغه تګلاره د پنځو کلونو لپاره ده چې پلي کيدو ته يې ۲۰۰۰ ميليونو امريکايي ډالرو ته اړتيا ده.

خو دغه مرستې به په کومې لارې لګيږي؟

په دې باور چې د دولت وړتياوې کمزورې دي او دولتي اداري په فساد کې ډوبې دي، نړيواله ټولنه زړه نه ښه کوي چې ډيرې دغه مرستې د دولت له لارې ولګوي.

قادري تر يوه حده دغه انديښنې مني. خو وايي په تيرو څلورو کلونو کې د دولت وړتياوې ښې شوې دي او کولی شي چې تر ناحکومتي کورنيو او نړيوالو موسسو، دولت دغه مرستې په اغيزمنه توګه ولګوي.

د نشه يي توکو په وړاندې دمبارزې وزير ټينګار کوی چې بزګرانو ته د متبادل معيشت د برابرولو ترڅنګ به د نشه يي توکو د قاچاق کوونکو په وړاندې هم ګامونه سخت شي

پر دولت نيوکه کيږي چې په تيرو څو کلونو کې په دې کې پاتې راغلی چې په هيواد کې د کوکنارو کر چې څرنګه يې تمه کېدله، لږ کړي

دا رنګه پر دولت له دې کبله هم نيوکې کيږي چې وې نشو کړای چې د ځينو په وينا هغه سيمه ييز او دولتي چارواکي چې د نشه يي توکو په قاچاق کې لاس لري، عدالت ته راوکاږي او يا لږ تر لږه يې له دولتي لويو څوکيو څخه ګوښه کړي.

هيواد د نشه يي توکو دتوليد لوی هيواد پاتې دی.

افغان ولسمشر حامد کرزي نشه يي توکي د هيواد لوی دښمن بللی او ويلي يې دي يا به نشه يي توکي له مينځه وړو او يا به دغه توکي افغانستان له مينځه وړي.

دولت د نشه يي توکو په له مينځه وړلو په داسې حال کې ټينګار کوي چې د سينليس په نوم يوې فرانسوي ټولنې پر نړيوالو غږ کړی چې په افغانستان کې د کنارو کر قانوني وګرځوي.

ملي پوځ دې په درنو وسلو...

له همدې کبله ددفاع وزارت وياند جنرال ظاهر عظيمي، د هيواد په اړه په لندن کې د جوړيدونکي کنفرانس له برخه والو وغوښتل چې په هيواد کې د امنيت په برخه کې د بحثونو په ترڅ کې، د ملي پوځ روزنې او په پر مختللو پوځي وسايلو او تجهيزاتو د هغه سمبالولو ته کلکه پاملرنه وکړي

له دوو کلونو راهيسې امريکا، په هيواد کې دملي پوځ په روزنه بوخته ده. رسمي شميرې ښيي چې تر اوسه تر ۳۰۰۰ زيات پوځيان روزل شويدي او د هيواد په څلورو ګوښو کې د پوځ سيمه ييزې قول اردوګانې ځای پر ځای شوي دي.

پوځ اوس په هغو سپکو وسلو سمبال دی چې له روسانو څخه پاتې دي او د(ډډار) يا د وسلو د ټولولو د پروګرام په ترڅ کې ددفاع وزارت د پخوانيو قطعاتو او مليشو څخه ټولې شويدي

خو د عظيمي په وينا دغه ځواکونه، د ټانک، توپ او هوايي ځواکونو ټولګي نلري چې د تره ګرو او طالب پاتې شونو د زياتيدونکو بريدونو د مقابلې او د هغوی په وړاندې په عملياتو کې ترې ملاتړ وکړي

د افغانستان دولت له امريکا سره په دې برخه کې يو لړ ترونونه لاسليک کړيدي چې په مادي او تخنيکي چارو کې ددفاع وزارت مرستيال جنرال بازمحمد جوهري وايي تر اوسه ندي عملي شوي

د ښاغلي جوهري په وينا په همدې لړ کې د رومانيا هيواد ژمنه کړيده چې ۵۰ په روسيې کې جوړ شوي ټ ۵۵ ډوله زاړه ټانکونه افغانستان ته ورکړي چې د هر ټانک د لېږ د کرايه يوازې ۳۰۰ زره ډالره کيږي.

په داسې حال کې چې تردې د لوړ ماډل ټ ۷۲ ډوله په سلګونو روسي فعال ټانکونه او توپونه شته د ډډار د پروګرام په ترڅ کې ټول شوي دي. خو ملي پوځ يې په جګړو کې د کارولو واک نلري. داچې ددې لامل په څه کې دی، ددفاع وزارت چارواکي په دې اړه روښانه ځواب نه لري

ښاغلی عظيمي وايي که امريکا په هيواد کې د خپلو پوځونو د لګښتونو يوه وړه برخه، د افغانستان پر پوځ ولګوي، نو په وينا يې چې ډير ژر به د افغان ملي پوځ په خپلو پښو ودريږي او د تره ګرۍ په وړاندې د مبارزې د درووند بار يوه لويه برخه به د نړيوالو ځواکونو له اوږو سپکه شي.

بل لورته د افغانستان ولسمشر حامد کرزي ويلي دي چې تر نورو ۵ يا لسو کلونو لپاره به د تره ګرو او طالب پاتې شونو په وړاندې د جګړې لپاره نړيوالو ځواکونو ته اړتيا ولري.

په کندهار کې په امريکايي...

چې د امريکايي ځواکونو په ګزمه باندې د کندهار په ښار کې توغندي توغول شوي خو توغندي ټول په هوا کې چاودېدلي او هيڅ ډول زيان يې نه دی رامنځ ته کړی، په بګرام کې د ائتلافي ځواکونو وياند مالك کودي دغه بريد تائيد کړې او ويلي دي چې بريد کندهار ښار هوايي ډګر جنوب لوری ته د شپې په ۹ نيم بجو رامنځ ته شوی، ده دغه راز څرګنده کړه ائتلافي ځواکونو د ملي پوليسو په ملتيا ځوابي ډزې وکړې خو بريد کوونکي وتښتيدل.

امريكا كمك هايش...

بربنیاد یک خبر دیگر آقای کرزی درگفتگوی با روزنامه فاینشل تایمز بریتانیا گفته است که زمان آن فرا رسیده تا کمک ها به شکل مستقیم به دولت افغانستان سپرده شود پیش ازین کمک ها ازطریق سازمان های غیر دولتی به مصرف میرسید آقای کرزی گفت که درین نشست نه تنها کمک چهارده میلیارد دالری را برای سال آینده مالی از جامعه جهانی تقاضا خواهد کرد بلکه خواستار بیست میلیارد دالر برای پنج سال آینده نیز خواهد شد آقای کرزی همچنان درمورد بودجه دولت وکارکردهای آن درچهار سال گذشته معلومات خواهد داد.

به آتش کشیدن...

عبدالرحمن صابر قوماندان پولیس ولایت هلمند گفته است درارتباط این حادثه تحقیقات جریان دارد داشته اما تا هنوز کسی بازداشت نشده است دو روز پیش نیز مکتب ذکور درولسوالی ناوه ولایت هلمند آتش زده شده بود این اولین حمله برمکاتب درمناطق جنوبی کشور نیست پیش ازین نیز شبه نظامیان مخالف دولت با راه اندازی موج از مکتب سوزی خواسته اند تا دختران وپسران را از رفتن به مکاتب بازدارند.

وکلای زن هنگام سفر به...

یک محرم شرعی با خودشان داشته باشند اکثر نماینده گان به شمول نماینده گان زن با این نظر موافقت نمودند واجرای آنرا یک امر ضروری دانستند اما عدهء محدودی ازوکلا مرد وزن با این نظر یه مخالفت نشان دادند وگفتند که قبل از فیصله درین زمینه باید این را هم درنظر داشت که شاید عدهء از نماینده گان زن اصلاً دارای محرم شرعی نباشند درزمینه پخش مستقیم جلسات شورای ملی ازطریق یکی از رسانه های تصویری نیز بحث صورت گرفت اما این بحث ها درهر دو مورد بدون نتیجه پایان یافت.

اراده
زیرنظر هیات تحریر انتشار میابد
موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: سهراب دیدار
اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان
سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر ۹۵)
موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶
ERADA Daily
روزنامه آزاد وملی نشریه مرکزنشراتی افغان
اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و دیزاین: انجینیر محمد جمیل "امیری" و سبحان الله "داودزی"
چاپ: مطبعه مرکزنشراتی افغان
قیمت یک شماره ۳ افغانی
Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor:Suhrab Didar (Mobil phone :070222726)
eradadaily@hotmail.com
Engineerjamil_amiry@yahoo.com

ACKU